

Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі (Л. Костенко)

Літературно-музична вітальня до Всесвітнього дня поезії –
21 березня

Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі
(Л. Костенко)

Ведуча: Доброго дня!

Ведучий: Доброго дня! Вітаємо гостей, учнів, вчителів у нас на заході, присвяченому

Разом: Всесвітньому дню поезії.

Ведуча: Епіграфом до сьогоднішнього заходу є слова із відомої поезії Лесі Українки
«Слово, чому ти не твердая криця...»

Ведучий: *«Слово, моя ти єдина зброє.*

Ми не повинні загинуть обоє».

Леся Українка

Учень: *«Слово, чому ти не твердая криця...»*

Може, в руках невідомих братів

Станеш ти кращим мечем на катів.

Брязне клинок об залізо кайданів,

Піде луна по твердинях тиранів,

Стрінеться з брязкотом інших мечей,

З гуком нових, не тюремних речей.

Месники дужі приймуть мою зброю,

Кинуться з нею одважно до бою...

Зброє моя, послужи воякам

Краще, ніж служиши ти хворим рукам.

Ведучий: Відродження, розквіт усього живого відбувається саме навесні. Весняне сонечко засвітило. Все оживає, потік весни пробуджує все навколо. З-під снігу пробиваються перші пагінці свіжої зелені.... Ранкова роса.... Краплини дощу на сонці, перше кохання. Все це викликає у нас захоплення і незвичні почуття. Так і поезія пробуджує людину, бо поезія – це життя, а воно розквітає весною, а для романтичних і

обдарованих людей – це стимул для написання поетичних творів, саме тому 21 березня святкують Всесвітній день поезії!

Ведуча: Поезія..... Зміст цього слова кожен з нас розуміє по – своєму: – це найважливіше культурне явище, це всеосяжна мова, що передає внутрішнє прагнення людини жити разом з іншими, це головний засіб самоствердження і дієвий важіль творчості, прогресу, а за словами сучасної поетеси Марти Томенко.....

Ведучий: Поезія – високий стяг душі.

Небо вільне для лету і для болю.

Катарсис серця і омовіння чистим словом....

Ведуча: Ніхто з нас, напевно, ніколи не задумувався, що поезія як віршована мова народилась ще на зорі людської цивілізації. З усіх видів словесного мистецтва вона найдавніша. Майже всі народи мали віршовану мову вже на початку свого духовного життя – свій віршований епос, свої пісні, як наприклад, вірші сучасника – поета Бориса Олійника «Пісня про матір», «Сива ластівко» на сьогодні стали вже відомими піснями....

Зв. м. «Сива ластівко»

Мамо, вечір догоря,

Вигляда тебе роса,

Тільки ти, немов зоря,

Даленієш в небеса,

Даленієш, як за віями сльоза.

Ти від лютої зими

Затуляла нас крильми,

Прихилилася

Теплим леготом.

Задивлялася білим лебедем,

Дивом-казкою

За віконечком, –

Сива ластівко,

Сиве сонечко.

Сад вишневий на порі,

Повернулись журавлі.

А мені, як до зорі,

Долітати на крилі

Все до тебе, як до вічної зорі.

Там, де ти колись йшла,

*Тиха стежка зацвіла
Вечоровою матіолою,
Житом-долею світанковою.
Дивом-казкою,
Юним соняхом, –
Сива ластівко,
Сиве сонечко...*

Ведучий: Прийнято говорити, що поезія – це загушеність думки й почуття..... Іван Франко назвав поезію «кристалізацією» життя. Символічним знаком поезії, як відомо, є крилатий кінь – Пегас, адже «крилатість» – одна з важливих її якостей. Коли поет пише про дерево, то це – дерево, коли поет пише про весну - то це весна і щось більше...

Перегляд уривку з фільму про Лесю Українку

Ведуча: Згадаймо вірш про весну Лесі Українки із збірки «На крилах пісень» «Стояла я і слухала весну».

Учень: «Стояла я і слухала весну»

*Стояла я і слухала весну,
Весна мені багато говорила,
Співала пісню дзвінку, голосну,
То знов таємно-тихо шепотіла.
Вона мені співала про любов,
Про молодощі, радощі, надії,
Вона мені переспівала знов
Те, що давно мені співали мрії.*

Ведучий: «Поезія. Таке коротке і таке змістовне слово! Вона і втішить, і пригорне, і приголубить. Часто спогади ніжним серпанком оповивають душу, та на серці тихий сум за втраченим. Вночі думається краще, коли навколо тиша. Часто згадується рідне село, де все було наймиліше. Думки бродять рідними місцями. Мої вірші є своєрідним поетичним щоденником. Усі свої болі, все, що почула, побачила, виливаю на папері. З поезією стає легше на душі». Це вислів поетеси Ліни Костенко, яку вважають найправдивішою поетесою сучасності.

Ведуча: На нинішньому поетичному олімпі України серед інших майстринь слова живе вона як «нерозгадане чудо», «голос народу» зі своєю долею. А що ж таке людська доля?

Ведучий: Можливо, вона намальована на долоні кожного з нас або позначена зорями на нічному небі?

Ведуча: А може, при народженні людина опиняється на роздоріжжі і сама мусить вибирати стежку, якою йтиме?

Ведучий: У народі кажуть: доля посміхнулася, чи доля відвернулася. То, можливо, доля – це неземна дівчина, що веде нас по життю; коли посміхнеться, нам пощастить..... Доля поетів прозирає крізь вірші, поезія є долею, тому виокремити щось одне – важко.

Перегляд уривку з фільму про Тараса Григоровича Шевченка

Ведуча: А як не згадати долю відомого письменника, поета, художника, критика Тараса Григоровича Шевченка, який теж народився і помер о цій весняній порі.

Ведучий: Пам'ятаєте, Тарас Шевченко питав: «Доле, де ти? Доле, де ти? ...» і сам відповідав:

Учень: Доля

*Ти не лукавила зо мною,
Ти другом, братом і сестрою
Сіромі стала. Ти взяла
Мене, маленького, за руку
І в школу хлопця одвела
До п'яного дяка в науку.
– Учися, серденько, колись
З нас будуть люди, – ти сказала.
А я й послухав, і учивсь,
І вивчився. А ти збрехала.
Які з нас люди? Та дарма!
Ми не лукавили з тобою,
Ми просто йшли; у нас нема
Зерна неправди за собою.
Ходімо ж, доленько моя!
Мій друже вбогий, нелукавий!
Ходімо даліше, даліше слава,
А слава — заповідь моя.*

Тарас Шевченко

Ведуча: А відома донька українського слова Леся Українка у 1880 році в м. Луцьк написала відомий перший свій вірш «Надія»:

Учень: «Надія»

*Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна:*

*Надія вернутись ще раз на Вкраїну,
Поглянути ще раз на рідну країну,
Поглянути ще раз на синій Дніпро, –
Там жити чи вмерти, мені все одно;
Поглянути ще раз на степ, могилки,
Востаннє згадати палкії гадки...
Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна.*

Ведучий: Автобіографічні мотиви мужності й заперечення тужливих настроїв стали провідними в найвідомішому вірші Лесі Українки «Контра спем сперо», долаючи щодня фізичний біль, дев'ятнадцятирічна дівчинка писала:

Учень: «Сонтра спем сперо»

*Гетьте, думи, ви, хмари осінні!
Тож тепера весна золота!
Чи то так у жалю, в голосінні
Проминуть молодії літа?
Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні!
Я на вбогім, сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі.
І від сліз тих гарячих розтане
Та корова льодовая, міцна,
Може, квіти зійдуть - і настане
Ще й для мене весела весна.
Я на гору круту крем*яную
Буду камінь важкий підіймать
І, несучи, вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать.
В довгу, темну нічку невидну
Не стулю ні на хвильку очей,
Все шукатиму зірку провідну,*

*Ясну владарку темних ночей.
Так! Я буду крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Буду жити! Геть думи сумні!*

Зв. м. перегляд уривку з фільму про Ліну Костенко

Ведуча: А Ліна Костенко – сучасна українська поетеса свою долю бачила такою:

Учень: Доля

*Наснився мені чудернацький базар:
під небом у чистому полі,
для різних людей, для щедрих і скнар,
продавалися різні Долі.
Одні були царівен не гіри,
а другі – як бідні Міньйони.
Хто купляв собі Долю за гріш.
А хто – і за мільйони.
Дехто щастям своїм платив.
Дехто платив сумлінням.
Дехто – золотом золотим.
А дехто – вельми сумнівним.
Долі-ворожки, тасуючи дні,
до покупців горнулись.
Долі самі набивались мені.
Я глянула їй в обличчя ясне,
душею покликала очі...
– Ти, все одно, не візьмеш мене, –
Сказала вона неохоче.
– А може візьму?
– Ти собі затям, –
сказала вона суворо, –
за мене треба платити життям.
А я принесу тобі горе.
– То хто ж ти така?
Як твоє ім'я?
Чи варта такої плати?*

*– Поезія – рідна сестра моя.
А правда людська – наша мати.
І я її прийняла, як закон.
І диво велике сталося:
минула ніч. І скінчився сон.
А Доля мені зосталась.
Я вибрала Долю собі сама.
І що зі мною не станеться, –
у мене жодних претензій нема
до Долі – моєї обраниці.*

Ліна Костенко

Ведуча: Ліна Костенко народилася навесні 19 березня 1930 р, чудової пори, коли природа починає новий виток життя. В цьому році їй виповнилося 83 роки.

Ведучий: Весна асоціюється з новими емоціями, коханням, квітами, так, саме з квітами... Поява перших весняних квітів: підсніжників, пролісків, тюльпанів, нарцисів – свідчать про початок відліку нового етапу життя. Психологи довели, що за допомогою квітів можна багато чого сказати про настрій, характер людини.

Ведуча: Ми пропонуємо вибрати для себе одну із запропонованих квіток і дізнатися про ваш тест-настрій на занятті:

Ведучий: Ті, хто обрали

- **Троянду** – це улюблені квіти творчих натур; сильні, вольові люди, що заради кохання готові на будь-які вчинки. Невпевнені в собі люди недолюблюють троянди.
- **Айстри.** Айстри люблять люди, що обожають свою роботу, мають цікаві хобі; досить часто схильні до песимізму, меланхолії, паніки. Але у коханні дуже віддані.
- **Гвоздики.** Це улюблені квіти життєлюбів, реалістів. Ці люди завжди йдуть у ногу з часом, люблять бути в центрі уваги; може, трохи далекі від романтизму, але постійні в своїх почуттях.
- **Нарциси.** Ці квіти подобаються людям, що готові принести себе в жертву заради коханої людини. Дуже турботливі, віддані, часто живуть інтересами близьких.
- **Ромашку.** Це люди з тендітною, романтичною душею; досить часто з невірноваженою психікою, настроєм; вірять у прикмети, і це частенько збурює їх почуття.
- **Бузок.** Пристрасні, життєрадісні люди, що постійно шукають задоволень та розваг. Завжди бажані в компаніях. Але не постійні як у настроях, так і в почуттях.

Ведуча: Взагалі українську поезію сьогодні важко уявити без Ліни Костенко. У її дивовижному за красою і силою поетичному слові гармонійно поєдналися зворушлива

ніжність і твердість духу справжнього борця, філософська заглибленість у проблеми буття і пристрасна емоційність.

Учень: ***

*Страшні слова, коли вони мовчать,
коли вони зненацька причаїлись,
коли не знаєш, з чого їх почать,
бо всі слова були уже чиймись.
Хтось ними плакав, мучився, болів,
із них почав і ними ж і завершив.
Людей мільярди, і мільярди слів,
а ти їх маєш вимовити вперше!
Все повторялось: і краса, й потворність.
Усе було: асфальти й спориші.
Поезія - це завжди неповторність,
якийсь безсмертний дотик до душі.*

Ліна Костенко

Ведуча: Ліна Костенко нікого не залишає байдужим. Вона сповнена непідробної любові до людини, природи, краю. Поетеса – шістдесятник, Ліна Костенко, щедро наділена даром вміння радіти життю, відчувати неповторність кожної хвилини:

Учень: «Життя іде і все без коректур»

*Життя іде і все без коректур,
І час летить не стихає галопу.
Давно нема Маркізи Помпадур
І ми живем уже після потопу...
Але не бійся прикрого рядка.
Прозрінь не бійся, бо вони як ліки.
Не бійся правди, хоч яка гірка,
Не бійся смутків, хоч вони як ріки.
Людині бійся душу ошукать,
Бо в цьому схибиш – то уже навіки!*

Ведучий: А скажіть, будь ласка, в яку пору року це велике почуття найчастіше пробуджується в наших серцях?

Ведуча: Звичайно, весною! Адже весна – це така прекрасна пора року, коли природа пробуджується від зимової сплячки, коли розквітають перші квіти, коли захлинаючись, співають солов'ї! В таку пору просто гріх не кохати!

Ведучий: І інтимна лірика Ліни Костенко не є виключенням, вона щедра на душевні зізнання й відкриття, ось послухайте вірш Ліни Костенко «Очима ти сказав мені люблю!»:

Учень: Очима ти сказав мені: люблю.

Душа складала свій тяжкий екзамен.

Мов тихий дзвін гірського кришталю,

несказане лишилось неказаним.

Життя ішло, минуло той перон.

Гукала тиша рупором вокзальним.

Багато слів написано пером.

Несказане лишилось неказаним.

Світали ночі, вечорили дні.

Не раз хитнула доля терезами.

Слова як сонце сходили в мені.

Несказане лишилось неказаним.

Ведуча: Ліна Костенко, як і інші поети, вірила, що головна місія митців на землі – утверджувати життя і красу, нести людям високу духовну силу і зігрівати душі. Маючи непересічні здібності до написання поетичних творів, цілком і повністю віддавати свій талант людям.

Ведучий: Саме про це Ліна Костенко розповідає в поезії, яка стала відомим романсом «Я вранці голос горлиці люблю».

Ведуча: Пропонуємо послухати цей романс у виконанні Ольги Богомолець....

Зв. м. Романс Ліни Костенко «Я вранці голос горлиці люблю».

Я вранці голос горлиці люблю.

Скрипучі гальма першого трамваю

Я забуваю, зовсім забуваю.

Я вранці голос горлиці люблю.

Чи, може, це ввижається мені

той неказаний камертон природи,

Де зорі ясні і де тихі води? –

Я вранці голос горлиці люблю!

Я скучила за дивним зойком слова.

Мого народу гілочка тернова.

Гарячий лоб до шибки притулю.

Я вранці голос горлиці люблю...

Ліна Костенко

Ведучий: Магія поезії... Чи існує вона? Уже давно дивувало мене те, що і поезія, і музика побудовані на числі – це кількість складів у рядку, в музиці – кількість тактів. Часто поет виражає найщиріше, найінтимніше у ліриці. В ній ніби відбувається найближчий контакт серця поета з серцем читачів. Поет розкриває свою душу – ліричні вірші є її монологами.

Ведуча: А як вона тонко відчувала дитячу душу в 17 літ ...

Зв. м. Романс у виконанні Ольги Богомолець «Як пощастило дівчинці в сімнадцять»

*Як пощастило дівчинці в сімнадцять,
в сімнадцять гарних, неповторних літ!*

Ти не дивись, що дівчинка сумна ця.

Вона ридає, але все як слід.

Вона росте ще, завтра буде вишенька.

Але печаль приходить завчасу.

*Це ще не сльози - це квітуча вишенька,
що на світанку струшує росу.*

Вона в житті зіткнулась з неприємністю:

хлопчина їй не відповів взаємністю.

*І то чому: бо любить іншу дівчину,
а вірність має душу неподільчиву.*

Ти не дивись, що дівчинка сумна ця.

Як пощастило дівчинці в сімнадцять!

Ліна Костенко

Ведучий: Кажуть, що людина народжується двічі: перший раз, коли вона з'являється на світ. А другий раз – коли вона вперше покохає. Адже, коли людина покохає, перед нею відкривається вся краса і радість життя.

Ведуча: Кохання і поезія... вона є дзеркалом душі людської, де відбуваються найсокровенніші думки. Найзаповітніші мрії, де найглибше й найвиразніше знаходять свій вияв почуття.

Зв. м. Ф. Шопен. Ноктюрн № 20 (читання поезії на фоні музики)

Моя любове! Я перед тобою.

Бери мене в свої блаженні сни.

Лиш не зроби слухняною рабою,

*не ошукай і крил не обітни!
Не допусти, щоб світ зійшовся клином,
і не присни, для чого я живу.
Даруй мені над шляхом тополиним
важкого сонця древню булаву.
Не дай мені заплутатись в дрібницях,
не розмінйай на спотички доріг,
бо кості перевернуться в гробницях,
гірких і гордих прадідів моїх.
І в них було кохання, як у мене,
і від любові тьмарився їм світ.
І їх жінки хапали за стремена,
та що поробиш,— тільки до воріт.
А там, а там... Жорстокий клекіт бою
і дзвін мечів до третьої весни...
Моя любове! Я перед тобою.
Бери мене в свої блаженні сни.*

Ліна Костенко

Ведучий: Хтось дотепно сказав: «Поети схожі один на одного тим, що ні на кого не схожі. Окрім, як на самих себе, і у кожного з них свій «почерк»...

Ведуча: Прикладом власного авторського почерку є і Ліна Костенко, який найяскравіше розкривається у наступній поезії – пісні:

Зв. м. Романс Ліни Костенко «Я сказала комусь люблю»

*В дні, прожиті печально і просто,
все було як незайманий сніг.
Темнооким чудесним гостем
я чекала тебе з доріг.
Забарився, прийшов нескоро.
Марнувала я дні в жалю.
І в недобру для серця пору
я сказала комусь: – Люблю. –
Хтось підносив мене до неба,
я вдихала його голубе...
І не мріяла вже про тебе,*

щоби цим не образить тебе.

А буває – спинюсь на місці,

протягаю руки без слів,

ніби жду чудесної вісті

з невідомих нікому країв...

Є для серця така покута –

забувати скоріше зло,

аніж те, що мусило бути

чого в житті не було.

Ліна Костенко

Ведучий: Ліна Костенко в чомусь – образ України. Красива, мудра, мужня, талановита жінка з вічною таємністю в очах.

Учень: Українське альфреско

Над шляхом, при долині, біля старого граба,

де біла-біла хатка стоїть на самоті,

живе там дід та баба, і курочка в них ряба,

вона, мабуть, несе їм яєчка золоті.

Там повен двір любистку, цвітуть такі жоржини,

і вишні чорноокі стоять до холодів.

Хитаються патлашки уздовж всієї стежини,

і стомлений лелека спускається на хлів.

Чиєсь дитя приходить, беруть його на руки.

А потім довго-довго на призьбі ще сидять.

Я знаю, дід та баба - це коли є онуки,

а в них сусідські діти шовковицю їдять.

Дорога і дорога лежить за гарбузами.

І хтось до когось їде тим шляхом золотим.

Остання в світі казка сидить під образами.

Навишпиньки виглядають жоржини через тин...

Костенко Ліна

Ведуча: У силу свого поетичного таланту поети намагаються осмислити такі вічні теми, як любов до ближнього. Талан вручає Бог, щоб людина віддала його іншим. Ми одержали свою частку в поезії. Якою завбільшки буде ця частка – залежить від того, наскільки ми зуміємо цим скористатися.

Ведучий: Поезією ми захоплюємося, вивчаємо, презентуємо, бо вона підносить нас духовно, збагачує новими відчуттями та своєю неповторністю, а також пишемо власну. Творцями поезії є люди різного віку – це наші учні 9-11 класів. Так давайте привітаймо і послухаємо юних поетів школи, яких вже окришила поезія, переможців районного і міського конкурсу «Собори наших душ»...

Інюшину Аліну, Полторацьку Валерію, Таран Анастасію, Тернову Анну....

Ведуча: Також давайте привітаємо переможців шкільного конкурсу декламаторів на тему: «Садок вишневий коло хати», який був присвячений вшануванню творчості Т. Г. Шевченка...

Слово для привітання надається Симчич Інні Аліківні

Ведучий: Дякуємо Вам за увагу і сподіваємося, що на цьому заході не одну душу заповонило слово!

Ведуча: Хай Вам щастить! А ми бажаєм Вам, усім, добра!

Зв. м. Н. Май «А ми бажаєм Вам добра»

Джерело доступу:

<http://klasnaocinka.com.ua/ru/article/literaturno--muzichna-vitalnya-do-vsesvitnogo-dnya.html>